

03

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනය

හැඳින්වීම

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යනු පාලන ක්‍රමයක් මෙන් ම ජීවන ක්‍රමයක් ද වේ. මහජන කැමැත්ත පදනම් කර ගෙන ගොඩනැගී ඇති පාලන ක්‍රමයක් ලෙස ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සරල ව හැඳින්විය හැකි ය. වර්තමාන ලෝකයේ දක්නට ලැබෙන පාලන ක්‍රම අතුරින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයට හිමි වන්නේ වැදගත් ස්ථානයකි. මෙම පරිච්ඡේදය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ඔබට,

- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක මූලික අංග ලක්ෂණ
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජයක පුරවැසියකු සතු අයිතිවාසිකම් හා බැඳුණු යුතුකම්
- ජන සමාජයේ එක්සත් බව ඇති කිරීමට දේශපාලන පක්ෂ මගින් ඉටු කළ යුතු කාර්යභාරය
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජන සමාජයක මැතිවරණ හා ඡන්ද බලය
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පුරවැසියකු ලෙස අවස්ථෝචිතව ස්ථීරසාර භාවයෙන් කටයුතු කිරීම
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පුරවැසියකු ලෙස ජාතිය ගොඩනැගීමේ කාර්යය සඳහා දායකත්වය ලබා දිය හැකි ආකාරය

ආදිය පිළිබඳව පුළුල් අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට අවස්ථාව හිමි වනු ඇත.

3.1.1 ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හැඳින්වීම

නව පාසල් වාරය ආරම්භයත් සමඟ නාමලියාය මහා විද්‍යාලයේ 9 ශ්‍රේණිය සඳහා පන්ති නායකයකු තෝරා ගැනීමට පන්තිභාර ගුරුතුමියට අවශ්‍ය විය. ඒ සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ගයක් සිසුන්ගෙන් විමසූ විට ඇති වූ සංවාදයක කොටසක් පහත දැක්වේ.

ජනුද

මම කැමතියි රශ්මික පන්ති නායකයා කරන්න.

මම නම් කැමති නැහැ රශ්මික පන්ති නායකයා කරන්න.

රමේෂ

දෙවනි

අපි කැමතියි රාෂික් පන්ති නායකයා වෙනවා නම්.

අපි කැමතියි, ජනුද පන්ති නායකයා කරන්න.

ෆාතිමා

ගුරුකුමිය

ඔය දරුවෝ නම් කිහිපයක් යෝජනා කරනවා. පන්ති නායකයා කවුද කියල තීරණය කරන එක එතරම් ලේසි කටයුත්තක් නෙමෙයි දැන් නම්. හොඳයි. හොඳයි. කවුරු හරි කියන්න බලන්න, මෙවැනි අවස්ථාවක දී අපි කොහොම ද සියලු දෙනාට ම පිළිගත හැකි සාධාරණ තීරණයක් ගන්නෙ කියලා.

අපි එහෙනම් ඡන්දයක් පවත්වලා වැඩි ම කැමැත්ත ගත්තු කෙනා පන්ති නායකයා කරමු. ඒක ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රමයක්

වෙනෙතු

දේවකී

වෙනෙතු දන්න දේවල්..... එහෙනම් අද අපිට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ගැනත් ඉගෙන ගන්න ලැබේවි. අපේ පුරවැසි අධ්‍යාපනය විෂයටත් තියෙනවා, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනය කියල මාතෘකාවක්.

බොහොම හොඳයි. බොහොම හොඳයි. වෙනෙතු පුතා ඉදිරිපත් කරපු අදහස හරිම වටිනවා. අපි එහෙනම් ඡන්දයක් පවත්වලා වැඩි ම ඡන්ද ලබාගත්ත දුව හෝ පුතා හෝ පන්ති නායකයා කරමු.

ගුරුකුමිය

සිංහල භාෂාවේ "ප්‍රජා" යන්නෙන් "මහජනතාවක්" තන්ත්‍රය යන්නෙන් "පාලනයක්" හැඳින්වේ. එම නිසා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යනු මහජනතාවගේ පාලනය ලෙස සරලව හැඳින්විය හැකි ය. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යන වචනයට ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ යෙදෙන්නේ DEMOCRACY යන වචනයයි. එය ග්‍රීක භාෂාවේ "Demos" හා "Kratos" යන වචනවලින් ගොඩනැගී තිබේ. "Demos" යන වචනයෙන් ජනතාවක්, "Kratos" යන වචනයෙන් පාලනය යන්නත් අර්ථ ගැන්වේ.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳව විද්වතුන් විවිධ නිර්වචන ඉදිරිපත් කර ඇත. ඉන් කිහිපයක් ඔබගේ දෑන ගැනීම සඳහා පහත දක්වා ඇත.

මහජනයා විසින් මහජනයා උදෙසා ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන මහජන පාලන ක්‍රමයකි.

ඒබ්‍රහම් ලින්කන්

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමය සියලු දෙනාට ම අයිතිවාසිකම් හිමි වන පාලන ක්‍රමයකි.

සීලර්

මහජනතාවගේ බහුතර කැමැත්ත මත ඔවුන් විසින් ගොඩනගා ගනු ලබන පාලන ක්‍රමය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනය ලෙස සරලව හැඳින්විය හැකි ය.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පාලන ක්‍රමයක් ලෙස මෙන් ම ජීවන ක්‍රමයක් ලෙස ද වැදගත් වේ. සෑම පුද්ගලයකු ම තම යුතුකම් ඉටු කරමින් අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීම, අන්‍ය මත ගරු කිරීම, සාකච්ඡා මගින් තීරණවලට එළඹීම, සමානාත්මතාව ගරු කිරීම වැනි ගුණාංග ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජීවන ක්‍රමයක ගති ලක්ෂණවලට නිදසුන් කිහිපයකි. එම ගුණාංග පුරවැසියාගේ ජීවන දර්ශනයක් බවට පත් වීම මගින් යහපත්, සාමකාමී සමාජයක් ගොඩනැඟෙයි. පවුලේ සාමාජිකයකු ලෙස මෙන් ම පාසලේ සාමාජිකයකු වශයෙන් ද මෙම ගුණාංග ප්‍රගුණ කර ගැනීම වැදගත් වේ. ජන සමාජයේ සියලු ම සාමාජිකයන් තුළ එම ගුණාංග වර්ධනය වීම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයක යහපැවැත්ම සහතික කිරීමට හේතු වනු ඇත.

ක්‍රියාකාරකම 3.1

-
1. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ ඉදිරිපත්ව ඇති නිර්වචන කිහිපයක් එක් රැස් කරන්න.
 2. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ ඔබේ ම වූ සරල නිර්වචනයක් ගොඩනගන්න.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මූලික ස්වරූප

නාමල්යාය මහා විද්‍යාලයේ 9 ශ්‍රේණිය සඳහා පුරවැසි අධ්‍යාපනය විෂය භාර ගුරුතුමිය තම කාලච්ඡේදයේ දී පන්තියට පැමිණියා ය. පන්තියේ සිසුන් සහ ගුරුතුමිය අතර ඇති වූ සංවාදයක කොටසක් පහත දැක්වේ.

මම අහලා තියෙනවා ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය කියලා එකක් ඇත අතීතයේ ක්‍රියාත්මක වෙලා තියෙනවා කියලා.

හානුක

රාජේෂ්වරී

ඔව්, ඔව්. ග්‍රීසියේ ඇතැන්ස් නගරයේ ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක වෙලා තියෙනවා කියලා මම අහලා තියෙනවා.

දැන් ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ නැද්ද?

සියාමි

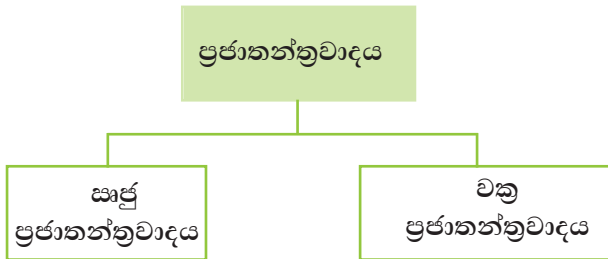
තිලෝනා

අද වකු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තමයි වැඩි වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ කියලා මං කියවපු පොතක තිබුණා. සමහර අවස්ථාවල වකු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමය තුළත් ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ලක්ෂණ ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඉඩ සලසා ඇති අවස්ථා දක්නට තියෙනවා.

බොහොම හොඳයි. බොහොම හොඳයි. මම අද කියලා දෙන්න සුදානම් වුණ පාඩම පිළිබඳව ගොඩක් කරුණු ඔය දරුවො දන්නවා.

ගුරුකුමිය

ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

රටේ පුරවැසියන් ඍජුව ම පාලන කාර්ය සඳහා සහභාගි වීම ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයේ මූලික ලක්ෂණයයි. ග්‍රීසියේ ඇතැන්ස් පෞර රාජ්‍යයේ පැවතුණේ මෙවැනි පාලන ක්‍රමයකි. ඇතැන්ස් පෞර රාජ්‍යයේ ප්‍රධාන පාලන ආයතනය වූයේ පුරවැසි සභාවයි. එහි දී පාලන කටයුතු පිළිබඳ පුරවැසියන්ගේ කැමැත්ත ඍජුව විමසා ඇත. පාලන කටයුතු සඳහා පුරවැසියන් සියලු දෙනා සම්බන්ධ වී තිබේ.

තීන්දු ගැනීමේ ක්‍රියාවලියට හා පාලන කටයුතුවලට පුරවැසියන් ඍජුව සම්බන්ධ වීම ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයයි.

ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක වූ ඇතැන්ස් රාජ්‍යයේ වහලුන්ට, කාන්තාවන්ට සහ විදේශිකයන්ට පාලන කටයුතුවලට සහභාගි වීමට අවස්ථාව හිමි වූයේ නැත. ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමය තුළ ක්‍රියාකාරී සහභාගිත්වය හිමි වූයේ නගර වාසී වැඩිහිටි පිරිමි පක්ෂයට පමණි.

සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අතීතයේ ක්‍රියාත්මක කිරීම පහසු වීමට හේතු

- මිනිසාගේ අවශ්‍යතා සීමිත වීම
- ජනගහනය සීමා සහිත වීම
- එක් ස්ථානයකට එක් රැස්ව සාකච්ඡා කිරීම හා තීරණවලට එළඹීම පහසු වීම

සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පාලන ක්‍රමයක් ලෙස වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී මතු වන ගැටලු

- ජනගහනය අධික වීම
- එක් ස්ථානයකට එක් රැස් වීමේ අපහසුව
- මිනිසාගේ අවශ්‍යතා සංකීර්ණ වීම
- වර්තමාන පාලන කටයුතු සංකීර්ණ ස්වභාවයක් ගැනීම

ක්‍රියාකාරකම 3.2

1. වර්තමානයේ සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී මතු විය හැකි ගැටලු නිදසුන් දක්වමින් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
2. ශ්‍රීසියේ ඇතැන්ස් නගරයේ පැවති සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමය තුළ පැවති දුර්වලතා වෙතොත් ඉන් කිහිපයක් ලැයිස්තු ගත කරන්න.

වක්‍ර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

- සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම දුෂ්කර වීම නිසා වක්‍ර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ආරම්භ විය.
- මහජනතාව විසින් තෝරා පත් කර ගනු ලබන නියෝජිතයන් මඟින් පාලන කටයුතු සිදු කිරීම වක්‍ර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ ලක්ෂණයයි. නියෝජිතයන් තෝරා පත් කර ගනු ලබන්නේ කලින් කල පවත්වනු ලබන මැතිවරණ මඟිනි.
- වක්‍ර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, නියෝජ්‍ය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යන නම්වලින් ද හඳුන්වයි.

වර්තමානයේ නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක කරන රටවල ඇතැම් කරුණු සම්බන්ධයෙන් සෘජුව මහජන කැමැත්ත විමසීම සඳහා ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මඟින් ඉඩ සලසා ඇත.

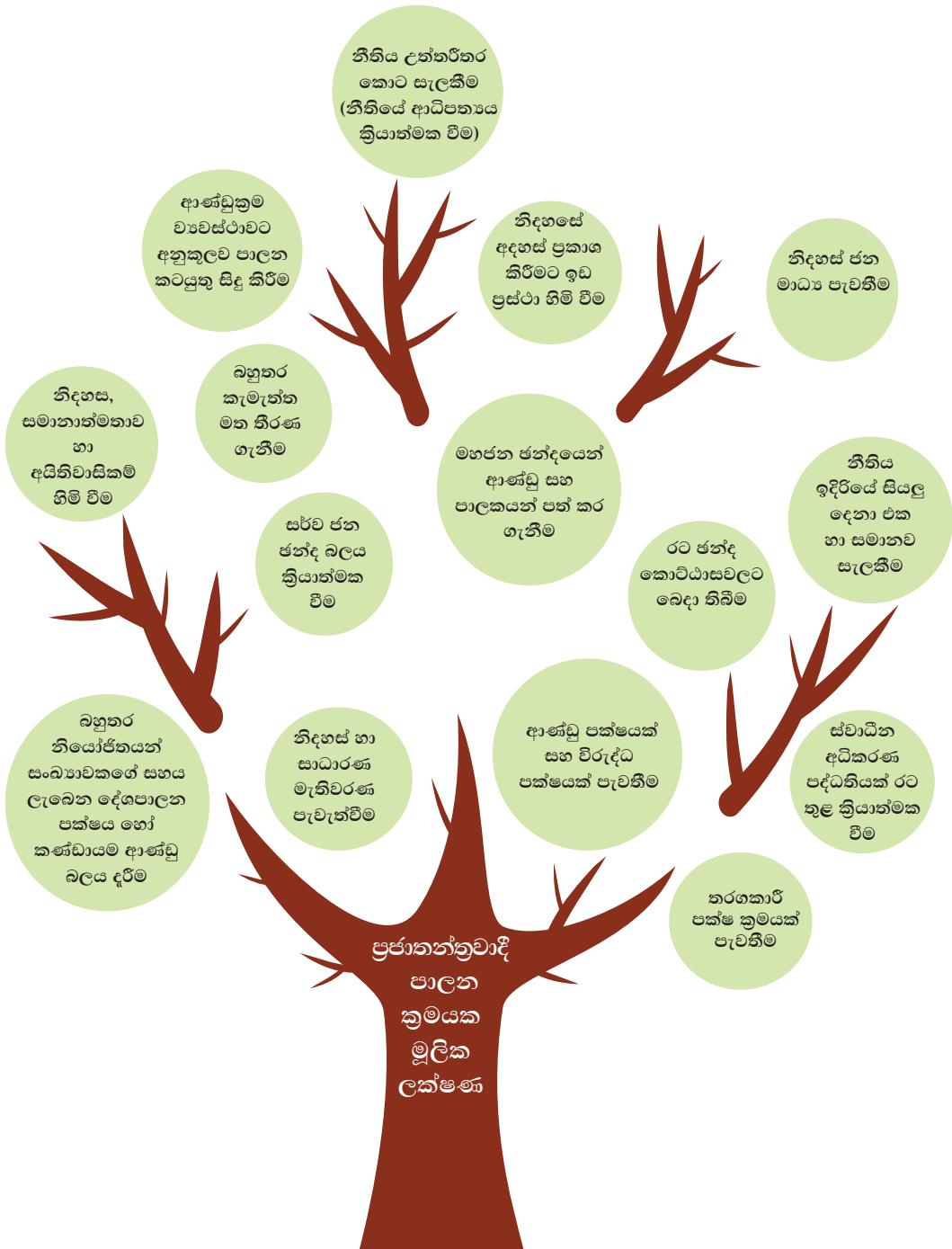
එලෙස භාවිතයට ගන්නා සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රියාමාර්ගයකට නිදසුනක් ලෙස ජනමත විචාරණය හැඳින්විය හැකි ය. අප රටේ ද ජනමත විචාරණ පැවැත්වීම වර්තමාන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මඟින් නීති ගත කර තිබේ.

3.1.2 ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක මූලික ලක්ෂණ

බහුතර කැමැත්ත මත නියෝජිතයන් මඟින් පාලන කටයුතු මෙහෙයවීම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක මූලික ලක්ෂණයයි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක වන රටක දැකිය හැකි ලක්ෂණ රැසකි.

9 ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් පිරිසක් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මූලික ලක්ෂණ නිර්මාණාත්මකව ඉදිරිපත් කර තිබූ අයුරු පහත දැක්වේ.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක මූලික ලක්ෂණ

3.1.3 ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක සාර්ථකත්වයට අවශ්‍ය අංග

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක සාර්ථකත්වය කෙරෙහි බලපාන සාධක එක්රැස් කර පෝස්ටරයක් නිර්මාණය කරන ලෙස පුරවැසි අධ්‍යාපන විෂයභාර ගුරුතුමිය තම පන්තියේ සිසුන්ට උපදෙස් දුන්නා ය. දෙවනියේ කණ්ඩායම විසින් නිර්මාණය කරන ලද පෝස්ටරයේ අඩංගු වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ සාර්ථකත්වය තීරණය වීම කෙරෙහි බලපාන සාධක

- ජනතාවගේ දේශපාලන දැනුම සහ අවබෝධය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම
- ජනතාව පාලකයන් තෝරා පත් කර ගැනීමේ දී බුද්ධිමත් තීරණ ගැනීම
- කැපවීමෙන් කටයුතු කරන අවංක සහ උදාර නායකත්වයක් පැවතීම
- රට තුළ යහපත් ආර්ථික මට්ටමක් පැවතීම
- ජනමාධ්‍ය නිදහස ක්‍රියාත්මක වීම
- රට තුළ නීතියේ ආධිපත්‍යය පැවතීම
- ආණ්ඩුවේ කාර්ය පැහැදිලිව හඳුනා ගත හැකි වන පරිදි බෙදා වෙන් කර තිබීම
- ප්‍රබල විරුද්ධ පක්ෂයක් තිබීම

මැතිවරණයක දී ඡන්දදායකයන් ඡන්දය දෙන අවස්ථාවක්

3.1.4 නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක වන රටවලට නිදසුන්

- ශ්‍රී ලංකාව
- ප්‍රංශය
- ඉන්දියාව
- ස්විට්සර්ලන්තය
- ජපානය
- ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය
- එක්සත් රාජධානිය
- කැනඩාව

ක්‍රියාකාරකම 3.3

1. පහත දැක්වෙන වගුවේ I තීරුවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ සාර්ථකත්වයට අවශ්‍ය අංග කිහිපයක් දැක්වා ඇත. එම අංග ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයේ සාර්ථකත්වයට බලපාන ආකාරය II තීරුවේ කෙටියෙන් සඳහන් කරන්න.

I තීරුව	II තීරුව
ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ සාර්ථකත්වයට අවශ්‍ය අංග	ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයේ සාර්ථකත්වයට බලපාන ආකාරය
ජනතාව සතු දේශපාලන දැනුම සහ අවබෝධය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම	
කැපවීමෙන් කටයුතු කරන අවංක සහ උදාර නායකත්වය	
පාලකයන් තෝරා පත් කර ගැනීමේ දී බුද්ධිමත්ව කටයුතු කිරීම	
ප්‍රබල විරුද්ධ පක්ෂයක් පැවතීම	
නීතියේ ආධිපත්‍යය ක්‍රියාත්මක වීම	

(ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රම සම්බන්ධයෙන් වැඩිදුර කරුණු 10 ශ්‍රේණියේ පුරවැසි අධ්‍යාපනය පෙළපොතෙහි පළමු පරිච්ඡේදයෙන් ඔබට ඉගෙනීමට හැකි වනු ඇත.)

3.2 ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජන සමාජයක පුරවැසියකු සතු අයිතිවාසිකම් හා බැඳුණු යුතුකම්

3.2.1 පුරවැසියකු සතු අයිතිවාසිකම්

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජන සමාජයක පුරවැසියකු සතු අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව 9 ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යයාවන් පිරිසක් අතර ඇති වූ සංවාදයක කොටසක් පහත දැක්වේ.

නිලුපුලි

යහපත් ජීවිතයක් ගත කිරීම සඳහා පුද්ගලයකුට සමාජයෙන් හිමි වන පිළිගැනීම්, අයිතිවාසිකම් කියලා අපේ තාත්තා මට කියලා දුන්නා.

අපි සියලු දෙනාට ම නමක් හා ජාතියක් ලැබීමට අයිතියක් තියෙනවා.

සදේව්

ජනනි

නමක් හා ජාතියක් ලබනවා වගේ ම නිදහසේ ජීවත් වීමටත් අයිතිය තිබිය යුතුයි නේද? අනෙක් අයිතිවාසිකම් සියල්ලට ම වඩා ජීවත් වීමේ අයිතිය වටිනවා කියලා මට හිතෙනවා.

ඇයි, අධ්‍යාපනය ලැබීමට ඇති අයිතිය ?

සුපුන්

ෆාතිමා

නීත්‍යානුකූල රැකියාවක යෙදෙන්නත් අයිතියක් තියෙනවා නේද?

තමන් කැමති ආගමක් ඇදහීමට ඇති අයිතියත් වැදගත් වෙනවා.

නිසල්

රාජ්

පාලකයන් තෝරා පත් කර ගැනීමට ඇති අයිතියත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජනසමාජයක පුරවැසියකු සතු වැදගත් අයිතියක්.

ඔය දරුවෝ බොහෝම හොඳයි. හැම කෙනාම වගේ දන්නවා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජන සමාජයක පුරවැසියන් සතු අයිතිවාසිකම් මොනව ද කියලා.

ගුරුතුමිය

මෙම සංවාදයට සවන් දුන් ශිෂ්‍යාවක පුරවැසියකු සතු අයිතිවාසිකම් සාරාංශ කර තිබූ අයුරු පහත දැක්වේ.

- ජීවත් වීමේ අයිතිය
- නමක් හා ජාතියක් ලැබීමට ඇති අයිතිය
- අධ්‍යාපනය ලැබීමට ඇති අයිතිය
- නීත්‍යානුකූල රැකියාවක යෙදීමට ඇති අයිතිය
- තමන් කැමති ආගමක් ඇදහීමට ඇති අයිතිය
- පාලකයන් තෝරා ගැනීමට ඇති අයිතිය
- තමන් කැමති ස්ථානයක/ප්‍රදේශයක ජීවත් වීමේ අයිතිය
- තමන් කැමති දේශපාලන පක්ෂයකට ඡන්දය දීමේ අයිතිය
- වෘත්තීය සම්භවලට බැඳීමේ අයිතිය

අප භුක්ති විඳින අයිතිවාසිකම් හා බැඳුණු යුතුකම් මැනවින් ඉටු කිරීම අයිතිවාසිකම් තවදුරටත් සුරක්ෂිත වීමට හේතු වනු ඇත. තමන් භුක්ති විඳින අයිතිවාසිකම් හා බැඳුණු යුතුකම් ඉටු කිරීම සෙසු අයගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා වීමට මහඟු පිටිවහලක් වේ. එවැනි යුතුකම් කිහිපයක් පිළිබඳව විමසා බලමු.

3.2.2 අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමේ දී සමාජයට ඉටු විය යුතු යුතුකම්

අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමේ දී අපෙන් සමාජයට ඉටු විය යුතු කාර්යභාරය යුතුකම් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. සෑම අයිතිවාසිකමක් ම හා බැඳුණු යුතුකමක් ද පවතී. අයිතිවාසිකම් හා යුතුකම් එක ම කාසියක දෙපැත්ත මෙන් එකට බැඳී පවතී. ශ්‍රී ලාංකිකයන් වන අපට යුතුකම් ඉටු කිරීම ඇත අතීතයේ සිට ම පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට උරුම වූවකි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජන සමාජයක සාමය, සහජීවනය, සමගිය සහ සමාජ ආරක්ෂාව තහවුරු වීමට ද යුතුකම් ඉටු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ඒ අනුව අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමේ දී පුරවැසියකු වශයෙන් අපෙන් සමාජයට ඉටු විය යුතු යුතුකම් රාශියක් තිබේ. ඒවාට නිදසුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- හොඳින් අධ්‍යාපනය ලැබීම
- දෙමාපියන්ට/ගුරුවරුන්ට කීකරුවීම හා ගරු කිරීම
- වැඩිහිටියන්ට සැලකීම
- පරිසරය පිරිසිදුව තබා ගැනීම
- පොදු දේපළ සුරැකීම
- පූජ්‍ය/පූජක උතුමන්ට ගරු කිරීම හා සැලකීම
- නීතිරීතිවලට අවනත වීම හා පිළිපැදීම
- පොලීසියට හා ආරක්ෂක හමුදාවලට සහාය වීම
- රජය මගින් පනවන බදු මුදල් නියමිත පරිදි ගෙවීම
- තමන් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා සේවා වෙනුවෙන් බිල්පත් ගෙවීමට අවංක වීම
- අල්ලස, දූෂණය වැනි විෂමාචාර ක්‍රියාවලින් වැළකීම හා ඒවා පිටුදැකීමට ක්‍රියා කිරීම
- සමාජයට අහිතකර ක්‍රියාවලින් වැළකීම
- ත්‍රස්තවාදය පිටු දැකීම
- සංස්කෘතික උරුම සුරැකීම
- රාජ ද්‍රෝහී නොවීම
- කැළි කසළ/අපද්‍රව්‍ය නිසි පරිදි බැහැර කිරීම හා ඒ සම්බන්ධයෙන් රජය ගන්නා ක්‍රියාමාර්ගවලට සහාය දැක්වීම
- ජාතික සමගිය පෝෂණය කිරීම

පාසල් ශිෂ්‍යයකු වන ඔබගේ යුතුකම හොඳින් අධ්‍යයන කටයුතුවල නිරත වී සමාජයට වැඩදායී පුරවැසියකු වීමයි. ගුරුමවිජියවරුන්ගේ යුතුකම වන්නේ ඒ සඳහා ඔබට අවශ්‍ය වන දැනුම, ආකල්ප, කුසලතා සහ නිපුණතා ඇති කිරීමයි. ගුරුදෙමාපියන් තම යුතුකම් ඉටු කිරීම ඔබගේ අයිතිවාසිකම් තහවුරු වීම කෙරෙහි සෘජුව බලපානු ඇත.

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 28 වැනි ව්‍යවස්ථාව මගින් ද පුරවැසියකු විසින් ඉටු කළ යුතු මූලික යුතුකම් කිහිපයක් දක්වා තිබේ. ඒවා පහත දක්වා ඇත.

- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සහ නීතිය ආරක්ෂා කොට අනුගමනය කිරීම
- ජාතික අභිවෘද්ධිය වර්ධනය කිරීම හා ජාතික සමගිය පෝෂණය කිරීම
- තමන් විසින් තෝරා ගනු ලැබූ රැකියාවෙහි කටයුතු හාදය සාක්ෂියට එකඟව නොපිරිහෙලා ඉටු කිරීම
- පොදු දේපළ සුරක්ෂිත කොට ආරක්ෂා කිරීම, පොදු දේපළ අයථා පරිදි ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට සහ නාස්ති කිරීමට එරෙහිව ක්‍රියා කිරීම
- සෙසු අයගේ අයිතිවාසිකම් සහ නන් වැදෑරුම් නිදහස ගරු කිරීම
- ස්වභාවධර්මය සහ ස්වාභාවික සම්පත් රැක ගැනීම

3.2.3 නීතිමය රාමුව තුළ අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමේ වැදගත්කම

සෑම පුරවැසියකු ම අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳිය යුත්තේ නීතිමය රාමුවට යටත්වයි. එසේ නොවූහොත් තවත් කෙනකුගේ අයිතිය උල්ලංඝනය වීමට එය හේතු වනු ඇත. නීතිමය රාමුවට යටත්ව අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමට සියලු පුරවැසියන් කටයුතු කරන්නේ නම් එය ජාතික සංවර්ධනයට හේතු වනු ඇත.

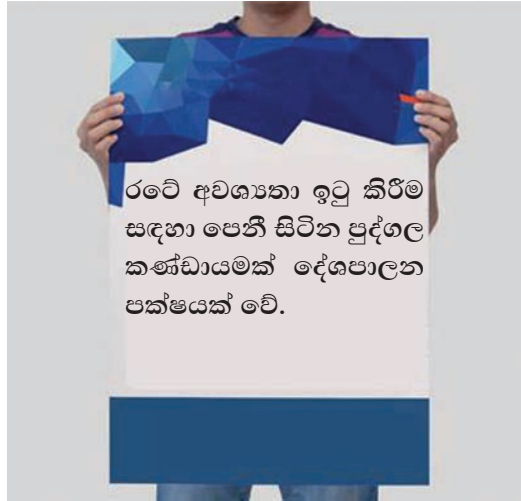
- පුරවැසියකුට මාර්ගයක ගමන් කිරීමට අයිතිය ඇතත් එසේ ගමන් කළ යුත්තේ මාර්ග නීතිරීතිවලට යටත්ව ය.
- රැකියාවක් කිරීමට සෑම පුද්ගලයකුට ම අයිතියක් ඇතත් එය නීත්‍යානුකූල රැකියාවක් විය යුතු ය.
- වෘත්තීය අයිතිවාසිකම් දිනා ගැනීමට අයිතිය ඇතත් ඒ සඳහා අනුගමනය කරන ක්‍රියාමාර්ග රටේ පවතින නීතියට පටහැනි නොවිය යුතු ය.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටවල පොදු සමාජ ශුභසිද්ධිය ආරක්ෂා කිරීම වෙනුවෙන් සහ සාමකාමී සමාජ පරිසරයක් ගොඩනැගීම වෙනුවෙන් ද අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමේ සීමා පනවා තිබේ. යුදමය තත්ත්වයක් පවතිද්දී මාධ්‍ය වාරණ පැනවීම, පොදු දේපළ හා ජීවිත හානි සිදු විය හැකි අවස්ථාවල දී උද්ඝෝෂණ, පෙළපාළි, පිකට්න් තහනම් කිරීම ඒ සඳහා නිදසුන් කිහිපයකි. මෙවැනි අවස්ථාවල පනවන වාරණ පුරවැසි අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමක් නොවේ. එය සමාජ යහපත සඳහා මෙන් ම ජාතික සංවර්ධනය සඳහා ද බෙහෙවින් ඉවහල් වේ.

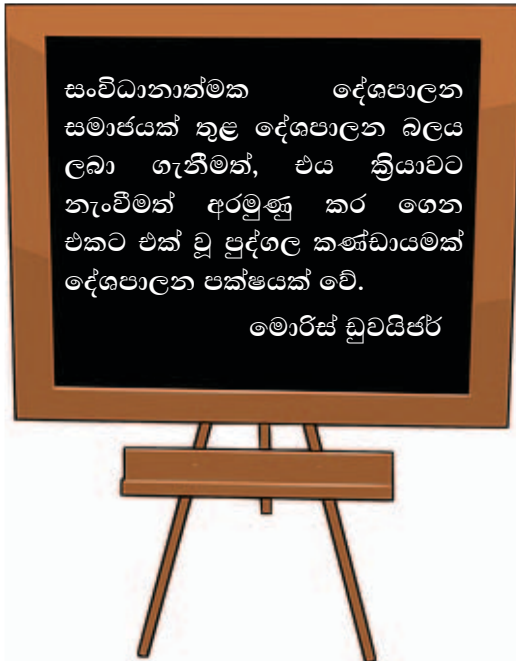
3.3 දේශපාලන පක්ෂයක කාර්යභාරය

3.3.1 දේශපාලන පක්ෂ හැඳින්වීම

9 ශ්‍රේණියේ සිසුන් දෙදෙනකු අතර දේශපාලන පක්ෂ පිළිබඳ සංවාදයක් ඇති විය. එහි දී ඔවුන් දෙදෙනා විසින් දේශපාලන පක්ෂ පිළිබඳ ඉදිරිපත් කරන ලද සරල නිර්වචන දෙකක් පහත දැක්වේ.

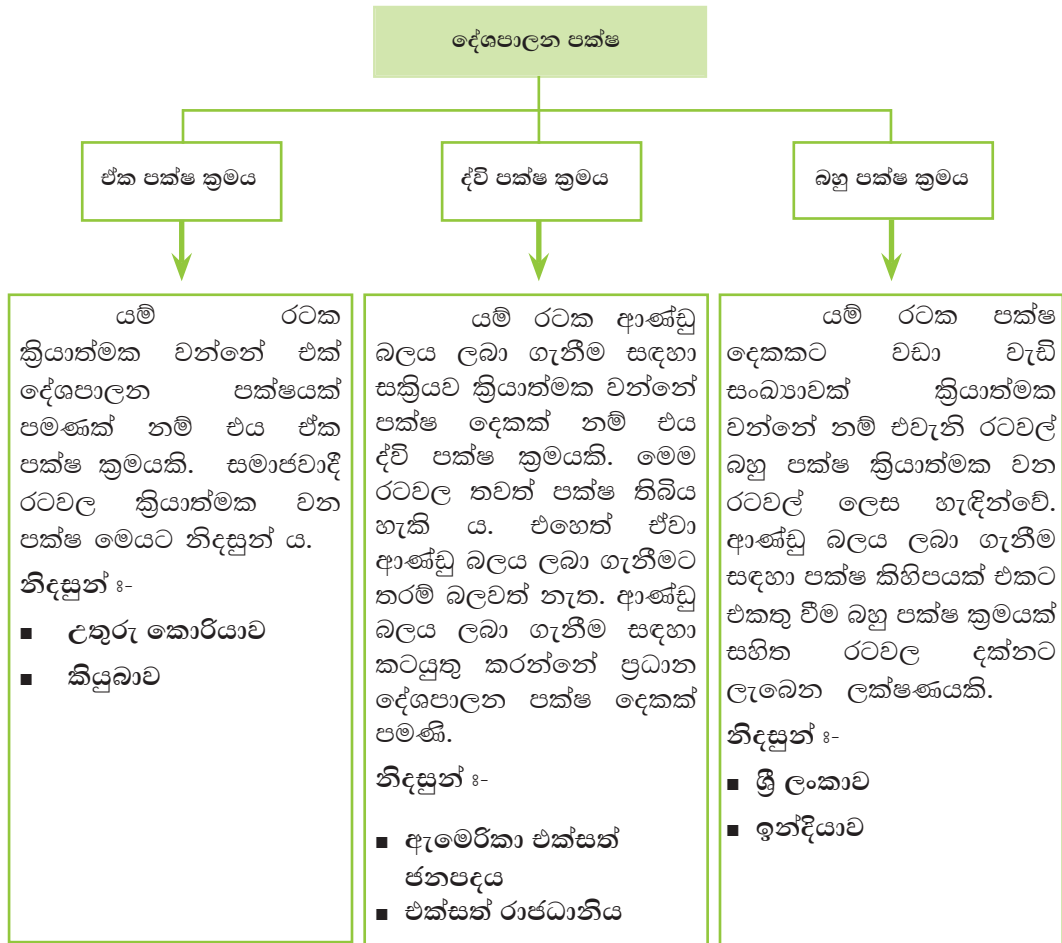
දේශපාලන පක්ෂ පිළිබඳ විවිධ විද්වතුන් විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති නිර්වචන කිහිපයක් ඔබගේ දැන ගැනීම සඳහා පහත දක්වා ඇත.

දේශපාලන පක්ෂයක් යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ යම් ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් පදනම් කර ගෙන ආණ්ඩු බලය ලබා ගැනීම සඳහා සංවිධානය වූ පුද්ගල කණ්ඩායමකි.

3.3.2 විවිධ රටවල ක්‍රියාත්මක වන දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රම

අප රටේ දේශපාලන පක්ෂ රාශියක් ක්‍රියාත්මක වන බව ඔබ දන්නවා ඇත. වෙනත් රටවල ද දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රියාත්මක වේ. රටක ක්‍රියාත්මක වන පක්ෂ ක්‍රමය පදනම් කර ගෙන දේශපාලන පක්ෂ වර්ගීකරණය කරනු ලැබේ.

3.3.3 දේශපාලන පක්ෂයක කාර්යභාරය

- විසිරී ඇති මහජන මතය ඒකරාශී කිරීම
- තම පක්ෂයේ අරමුණ හා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා කටයුතු කිරීම
- අනාගත නායකයන් පුහුණු කිරීම
- ජනතාව දැනුවත් කිරීම
- තම පක්ෂයට ප්‍රතිවිරුද්ධ අදහස් දරන දේශපාලන පක්ෂවල සාමාජිකයන්ගේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අදහස්වලට ගරු කිරීම
- ආණ්ඩු බලය අල්ලා ගැනීම සඳහා අනෙක් දේශපාලන පක්ෂ සමග තරග වැදීම
- සමාජ ශුභසාධන සේවා සැපයීම

3.3.4 ජන සමාජයේ එක්සත් බව ඇති කිරීම සඳහා දේශපාලන පක්ෂ විසින් ඉටු කළ යුතු කාර්ය

රටක විවිධ අදහස් සහිත පුද්ගලයන් විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටිනු ඇත. ඒ සියලු දෙනා පොදු අරමුණක් කරා මෙහෙයවීම දේශපාලන පක්ෂ විසින් කළ යුතු කාර්යයකි. එහිදී දේශපාලන අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා පමණක් පක්ෂයක් කටයුතු නොකළ යුතු ය.

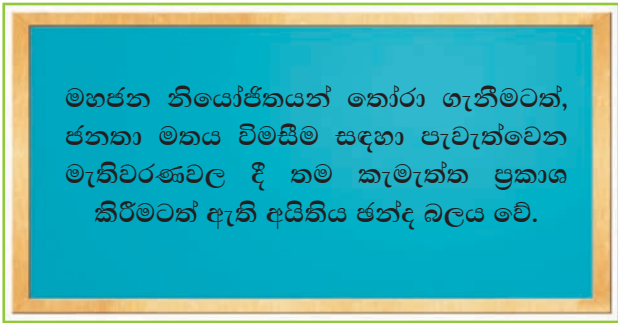
රටක සමාජ සංවර්ධනය ඇති කිරීමේ ප්‍රබල වගකීමක් හිමි වන්නේ දේශපාලන පක්ෂවලටයි. ඒ අනුව දේශපාලන පක්ෂ විසින් ඉටු කළ යුතු කාර්යයන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ප්‍රාදේශීය, වාර්ගික, ආගමික වැනි හේද නොසලකා ජාතික අවශ්‍යතා පදනම් කර ගනිමින්, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනය අර්ථවත් ලෙස ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාවට නැංවීම
- බහු සංස්කෘතික ජන සමාජයක සියලු ජන කොටස්වලට තම අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමට පදනම සකස් කිරීම
- ජාතික එක්සත්කම මගින් ජාතික සංවර්ධනය ඇති කිරීම
- වාර්ගික, ආගමික වැනි ගැටලු ඇති වන ආකාරයේ ක්‍රියාකාරකම්වලින් වැළකී සිටීමේ ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීම
- සියලු රටවැසියන්ට සමගියෙන්, සහජීවනයෙන්, එකමුතුකමින්, සංහිඳියාවෙන් ජීවත් වීමටත්, තිරසර සාමයක් ඇති කිරීමටත් කැපවීමෙන් කටයුතු කිරීම

3. 4. ඡන්ද බලය හා මැතිවරණ

3.4.1 ඡන්ද බලය

ඡන්දය යනු කැමැත්තයි. තමන් කැමති පාලකයකු හෝ නියෝජිතයකු තෝරා ගැනීමට තම කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීම ඡන්දය වේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටක පුරවැසියන් සතු දේශපාලන අයිතිවාසිකම් අතුරින් ඡන්ද බලයට ඉතා වැදගත් තැනක් හිමි වේ. මැතිවරණයක දී මහජන නියෝජිතයන් තෝරා ගැනීම සඳහා පුරවැසියන්හට ලැබෙන අයිතිය ඡන්ද බලය ලෙස හැඳින්වේ.

අප රටේ වයස අවුරුදු 18 සම්පූර්ණ කර ඇති පුරවැසියන්ට නීත්‍යනුකූලව ඡන්ද බලය හිමි වේ. නියමිත පරිදි ඡන්ද හිමි නාම ලේඛනයට නම ඇතුළත් කර තිබීම ඡන්ද බලය ලැබීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අනුව ඡන්ද බලය අහිමි වීමට බලපාන හේතු කිහිපයක් ද දක්වා තිබේ.

- පුරවැසිභාවය අහිමි වීම
- සිහිවිකල තැනැත්තකු ලෙස නීතියෙන් නම් කර තිබීම
- ප්‍රජා අයිතිය අහෝසි කර තිබීම
- ජීවිතාන්තය දක්වා සිරගත කරනු ලැබුවකු වීම
- මරණීය දණ්ඩනය නියම වූ පුද්ගලයකු වීම
- බංකොලොත් වූවකු ලෙස අධිකරණය මගින් නම් කර තිබීම

3.4.2 මැතිවරණ

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක් තුළ පුරවැසියන් සිය ඡන්දය ප්‍රකාශ කර නියෝජිතයන් පත් කර ගැනීම සිදු වේ. පාලන ආයතන සඳහා ජනතා නියෝජිතයන් තෝරා ගැනීම, රටේ වැදගත් කරුණු පිළිබඳව මහජන මතය විමසීම ආදිය සඳහා මැතිවරණ පැවැත්වේ.

ජනතාව තම ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීම අවස්ථා කිහිපයක දී සිදු වේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජන සමාජයක පාලන ආයතන සඳහා නියෝජිතයන් පත් කර ගැනීමට එමගින් අවස්ථාව හිමි වේ. එසේ ම රටේ වැදගත් කරුණු සම්බන්ධයෙන් මහජන මතය විමසූ විට ඊට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා ද ඡන්දය භාවිත කෙරේ. එවන් අවස්ථාවකට නිදසුන් ලෙස ජනමත විචාරණය දැක්විය හැකි ය. ඒ අනුව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටවල මහජන මතය උරගා බැලීම සඳහා යොදාගනු ලබන ක්‍රමවේදය මැතිවරණ ලෙස හැඳින්වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක වන මැතිවරණ

- ජනාධිපතිවරණය
- මහා මැතිවරණය/පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණය
- පළාත් සභා මැතිවරණය
- පළාත් පාලන මැතිවරණය

3.4.3 සර්ව ජන ඡන්ද බලය

කිසිදු හේදයකින් තොරව නියමිත සුදුසුකම් සපුරා ඇති සියලු ම පුරවැසියන්ට මැතිවරණවල දී ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීමට ඇති අයිතිය සර්ව ජන ඡන්ද බලයයි. සර්ව ජන ඡන්ද බලය ලැබීමට පෙර අප රටේ ක්‍රියාත්මක වූ සීමිත ඡන්ද බලය පිළිබඳව පුරවැසි අධ්‍යාපනය විෂයභාර ගුරුතුමිය සිසුන්ගෙන් කරුණු විමසුවා ය.

දමින්

මම ඉතිහාසය විෂයට ඉගෙන ගත්තා, අපිට සීමිත ඡන්ද බලය හිමි වුණේ 1910 හඳුන්වා දුන් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණයෙන් කියලා. වයස අවුරුදු 21ට වැඩි උගත් සහ ධනවත් පිරිමි අයට පමණක් ඡන්ද බලය හිමි වුණේ.

ඒ ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණය හඳුන්වන්නේ කෘෂි මැකලම් ආණ්ඩු ක්‍රමය කියලා.

අම්පාඩ්

හාග්‍යා

ව්‍යවස්ථාදායක සභාවට පළමු වරට ඡන්ද බලයෙන් නියෝජිතයන් පත් කරන්න ලැබීම කෘෂි මැකලම් ප්‍රතිසංස්කරණයේ සුවිශේෂ ලක්ෂණයක්.

නිලනොලත් නියෝජිතයන් අතුරින් හතරදෙනකු සීමිත ඡන්දයෙන් තෝරා ගත්තා.

විහග

දේවකි

යුරෝපීයයන් වෙනුවෙන් දෙදෙනකු, බර්ගර් අය වෙනුවෙන් එක් අයකු සහ උගත් ලාංකිකයන් වෙනුවෙන් එක් අයකු සීමිත ඡන්දයෙන් තෝරා ගත්තේ.

පොන්නම්බලම් රාමනාදන් මහතා උගත් ලාංකිකයන් වෙනුවෙන් පළමුව තේරී පත් වුණ මන්ත්‍රීවරයා වුණා.

විහග

ගුරුකුමීය

සීමිත ඡන්ද බලය ගැන බොහොම සාරවත් කරුණු ඕය දරුවෝ ඉගෙන ගෙන තියෙනවා. එහෙනම් මං කියලා දෙන්නම් සර්ව ජන ඡන්ද බලය හිමි වුණේ කොහොම ද කියලා.

1931 ඩොනමෝර් ආණ්ඩු ක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් වයස අවුරුදු 21 සම්පූර්ණ කළ, ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන් වූ ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයට ම සර්ව ජන ඡන්ද බලය හිමි විය. අප රටේ බොහෝ ශුභසාධන සේවා ආරම්භ කිරීමට පදනම සර්ව ජන ඡන්ද බලය ලැබීම මගින් හිමි වුණි. 1958 දී සර්ව ජන ඡන්ද බලය හිමි වන වයස් සීමාව අවුරුදු 21 සිට 18 දක්වා අඩු කරනු ලැබී ය.

- ඡන්ද බලය ලබා ගැනීම සඳහා සපුරා ගත යුතු සුදුසුකම්**
- ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියකු වීම
 - වයස අවුරුදු 18 සම්පූර්ණ කර තිබීම
 - ඡන්ද හිමි නාම ලේඛනයේ නම ඇතුළත් කර තිබීම
 - ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා ඇති අයිතිය අහිමි කර නොතිබීම

ජන්දය ප්‍රකාශ කිරීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු

- උගත් බුද්ධිමත් සහ ආදර්ශවත් නායකයන් තෝරා ගැනීම
- මැතිවරණවලට පෙර ඉදිරිපත් කරන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීම
- පෞද්ගලික ලාභ අපේක්ෂාවෙන් තොරව කටයුතු කරන නායකයන් තෝරා ගැනීම
- ජාතික අරමුණු හා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා කැප වී සිටින නායකයන් තෝරා ගැනීම

ජන්ද බලයේ වැදගත්කම

- කිසි දු භේදයකින් තොරව නියමිත සුදුසුකම් සපුරා ඇති සියලු පුරවැසියන්ට තම දේශපාලන මතය ප්‍රකාශ කිරීමට අවස්ථාව ලැබීම
- සුදුසු පාලකයන් තෝරා ගැනීමට අවස්ථාව හිමි වීම
- පුරවැසියන්ට ක්‍රියාකාරී දේශපාලනයට සහභාගී වීමට අවස්ථාව හිමි වීම
- ජනතාවගේ දේශපාලන අවබෝධය පුළුල් කර ගැනීමට අවස්ථාව උදා වීම
- පාලනයේ කොටස්කරුවන් ය, යන හැඟීම ජනතාව තුළ වර්ධනය වීම
- කැමති පාලකයන් තෝරා ගැනීමටත්, අකමැති පාලකයන් ඉවත් කිරීමටත් අවස්ථාව හිමි වීම

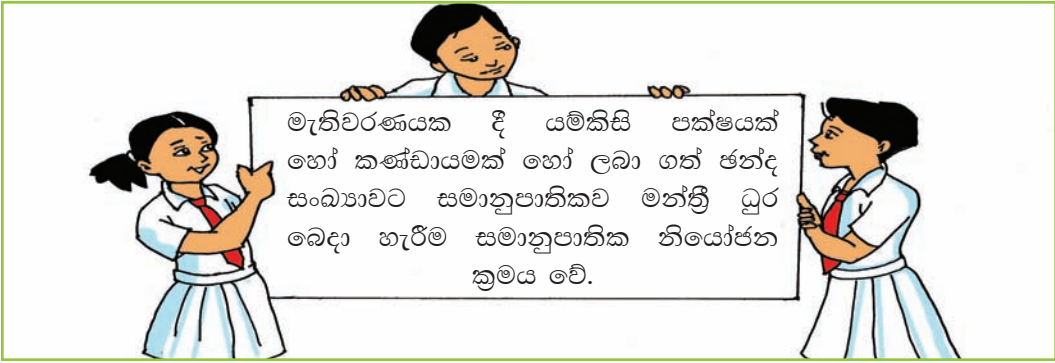
3.4.4 මැතිවරණ සම්බන්ධ ජනතා අයිතිවාසිකම් හා යුතුකම්

ජනතාව පාලනයට සහභාගී වන අවස්ථාව වන්නේ මැතිවරණයයි. මැතිවරණවල දී නියෝජිතයන් තෝරා ගැනීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් යොදාගන්නා ශිල්ප ක්‍රම දෙකක් පිළිබඳව පමණක් මෙහි දී සරලව සාකච්ඡා කරමු. ඒවා නියෝජන ක්‍රම ලෙස හැඳින්වේ.

- සරල බහුතර නියෝජන ක්‍රමය
- සමානුපාතික නියෝජන ක්‍රමය

පන්තියේ සිසුන් අතර නියෝජන ක්‍රම පිළිබඳව සංවාදයක් ඇති විය. ඉන් අනතුරුව ඔවුන් විසින් සරල නිර්වචන දෙකක් ගොඩනගන ලදුව පන්තියේ ඉදිරියේ ප්‍රදර්ශනය කර තිබුණේ මෙසේ ය.

සරල බහුතර නියෝජන ක්‍රමය පදනම් කර ගෙන මැතිවරණ පවත්වන රටකට නිදසුනක් ලෙස මහා බ්‍රිතාන්‍යය හැඳින්විය හැකි ය. ඊට අමතරව 1931-1978 දක්වා අප රටේ ක්‍රියාත්මක වූයේ ද එම නියෝජන ක්‍රමයයි.

මැතිවරණ සම්බන්ධයෙන් පුරවැසි අයිතිවාසිකම් හා යුතුකම් කවරේ ද යන්න පිළිබඳව පුරවැසි අධ්‍යාපනය විෂයභාර ගුරුතුමිය සිසුන්ගෙන් විමසා සිටියා ය. කණ්ඩායම් සාකච්ඡාවක් ඇසුරින් සිසුන් විසින් එක් රැස් කරන ලද තොරතුරු ඇතුළත් පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කිරීමට දෙවනියගේ නායකත්වයෙන් යුත් කණ්ඩායම ඉදිරියට පැමිණියහ.

මැතිවරණ සම්බන්ධ පුරවැසි අයිතිවාසිකම්

- ඡන්ද හිමි නාම ලේඛනයේ නම ඇතුළත් කර ගැනීම
- ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීම
- තමන්ගේ අභිමතය පරිදි දේශපාලන පක්ෂයක සාමාජිකත්වය ලබා ගැනීම
- දේශපාලන පක්ෂ පිහිටුවා ගැනීම
- දේශපාලන රැස්වීම් පැවැත්වීම, ඒවාට සහභාගි වීම හා අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම
- ඡන්ද අපේක්ෂකයකු ලෙස මැතිවරණවලට ඉදිරිපත් වීම
- දේශපාලන ප්‍රචාරණ කටයුතුවල යෙදීම
- සාධාරණ හේතු මත ආණ්ඩුව විවේචනය කිරීම

මැතිවරණ සම්බන්ධ පුරවැසි යුතුකම්

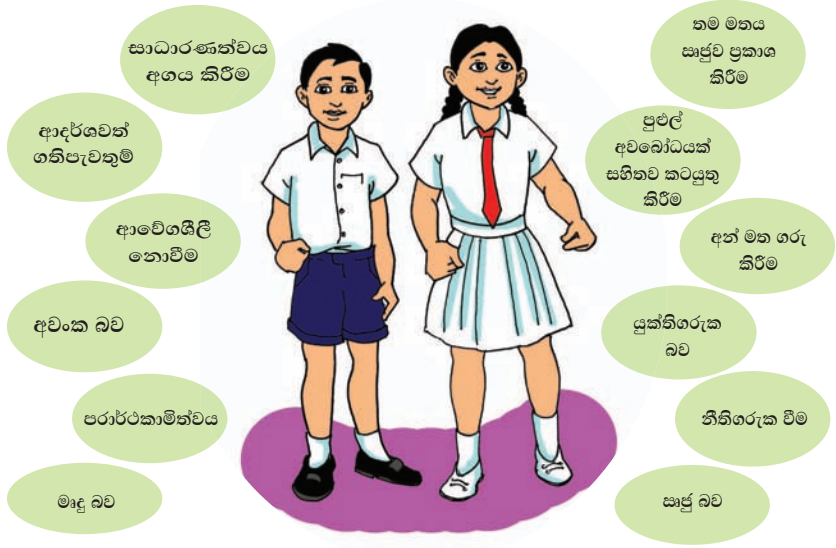
- ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීම
- මැතිවරණ නීතිරීතිවලට අවනත වීම
- ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියාවලින් වැළකීම
- ඡය, පරාජය සමච සලකා භුක්ති විඳීම
- මැතිවරණ නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහාය වීම
- අන් අයගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය නොවන පරිදි ප්‍රචාරණ කටයුතු සිදු කිරීම
- අන් අයගේ අභිමානයට හානියක් නොවන පරිදි අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම හා චරිත සාතනය නොකිරීම
- ඡය පරාජය සමසේ භුක්ති විඳීමත් අන් අයගේ අයිතිවාසිකම්වලට ගරු කිරීම
- රටේ නීතියට හා සාමයට බාධා නොවන පරිදි කටයුතු කිරීම සහ එවැනි බාධා වන ක්‍රියාවලට අනුබල නොදීම

3.5 ස්ථීරසාර භාවය

3.5.1 ස්ථීරසාර භාවය හැඳින්වීම

තම හෘදය සාක්ෂියට අනුව සාධාරණ වූත්, යුක්ති සහගත වූත් ස්ථීර ප්‍රතිපත්ති මත පිහිටා කටයුතු කිරීම ස්ථීරසාර භාවය වේ. ස්ථීරසාර භාවයෙන් කටයුතු කිරීම පාසල් ශිෂ්‍යයකු/ශිෂ්‍යාවක වශයෙන් ඔබ කුඩා කල සිට ම ප්‍රගුණ කළ යුතු ගුණාංගයකි. තම අනාගතය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා ස්ථීරසාර භාවයෙන් කටයුතු කිරීම ඉතා වැදගත් ය.

3.5.2 ස්ථීරසාර භාවය ගොඩනගා ගැනීම සඳහා පුද්ගලයකු තුළ වර්ධනය කර ගත යුතු ගුණාංග

තමා සමඟ ස්ථීරසාර භාවය	අනුන් සමඟ ස්ථීරසාර භාවය
<ul style="list-style-type: none"> ■ කවර අභියෝග පැමිණිය ද තමන් සිදු කරන නිවැරදි සහ යහපත් ක්‍රියා වෙනස් නොකර සිටීම ■ තම හෘදය සාක්ෂියට අනුව තමන් කරන කියන දෑ ස්ථීරසාර භාවයෙන් යුතුව ක්‍රියාත්මක කිරීම ■ කුමන බලපෑම් මත වුව ද අයහපත් ක්‍රියාවල සහ වැරදි වර්ෂාවල නිරත නොවීම ■ සුබවාදී ආකල්පවලින් යුක්තව, විචාරශීලීව, සෘජු ප්‍රතිපත්ති මත පිහිටා කටයුතු කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> ■ අන් අය සමඟ කටයුතු කිරීමේ දී තම හෘදය සාක්ෂියට මෙන් ම ප්‍රතිපත්තිවලට එකඟව හා නීතිරීති, සමාජ සම්මතවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම ■ අවශ්‍ය අවස්ථාවල අවශ්‍ය පරිදි තම හැඟීම් ප්‍රකාශ කිරීම ■ සුබවාදී ආකල්පවලින් යුතු වීම සහ විචාරශීලීව, සෘජු ප්‍රතිපත්ති මත සිට කටයුතු කිරීම ■ පෞද්ගලික ලාභ ප්‍රයෝජන අපේක්ෂාවෙන් තොරව නිවැරදි දේ සම්බන්ධයෙන් සෘජුව ප්‍රතිචාර දැක්වීම ■ අනුන් සමඟ ස්ථීරසාර භාවය ඇති කර ගැනීමේ දී සුබවාදී ආකල්පවලින් මෙන් ම විචාරශීලී චින්තනයෙන් යුක්ත වීම

ක්‍රියාකාරකම 3.4

පහත වගුවෙහි I තීරුවේ දක්වා ඇත්තේ පුද්ගලයකු තුළ ස්ථීරසාර භාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා ඇති කර ගත යුතු ගුණාංග කිහිපයකි. එම ගුණාංග පුද්ගල සංවර්ධනයට බලපාන ආකාරය II තීරුවේ ඊට අදාළ ගුණාංගය ඉදිරියෙන් සඳහන් කරන්න.

I තීරුව	II තීරුව
ස්ථීරසාර භාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා ඇති කර ගත යුතු ගුණාංග	පුද්ගල සංවර්ධනයට බලපාන ආකාරය
අවංක බව	
සාධාරණත්වය අගය කිරීම	
ආදර්ශවත් ගති පැවතුම්වලින් යුතු වීම	
පරාර්ථකාමී වීම	

3. 6. ජාතිය ගොඩනැගීම

3.6.1 ජාතිය ගොඩනැගීම යන සංකල්පය හැඳින්වීම

ජාතිය ගොඩනැගීම යන වචනය ඉංග්‍රීසියෙන් හඳුන්වන්නේ 'Nation Building' යනුවෙනි. මින් අදහස් වන්නේ විවිධ ජන වර්ග, ආගමික කණ්ඩායම්, සමාජ කණ්ඩායම්, එක් ජාතියක් වශයෙන් අනාගත අභියෝග ජය ගනිමින් සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සඳහා සාමූහිකව කටයුතු කිරීම වේ. වාර්ගික, ආගමික, පක්ෂ, කුල හෝ පන්ති වැනි විෂමතා අමතක කර සියලු දෙනා සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීම ජාතිය ගොඩනැගීමේ දී අත්‍යවශ්‍ය වේ.

නිදසුනක් ලෙස අප රටේ සිංහල, දෙමළ, මුස්ලිම්, බර්ගර් හා වෙනත් ජන වාර්ගික කණ්ඩායම් සමග සාමූහිකව ජීවත් වන අයුරු දැක්විය හැකි ය. එම ජන වර්ග බෞද්ධ, හින්දු, ඉස්ලාම්, කතෝලික, ක්‍රිස්තියානි යන ආගම් අදහති. මේ සියලු දෙනා ශ්‍රී ලාංකික යන ජාතික හැඟීමෙන් ජාතිය ගොඩ නැගීම සඳහා කැපවීමෙන් කටයුතු කිරීම අවශ්‍ය ය.

3.6.2 ජාතික ප්‍රතිපත්තිය හැඳින්වීම

රටක සංවර්ධන අවශ්‍යතා හඳුනා ගෙන ඒවා ඉටු කර ගැනීම සඳහා සකස් කරන දිගු කාලීන වැඩපිළිවෙළ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් වේ. එය දේශපාලන පක්ෂ හේදයෙන් තොර විය යුතු ය, රටේ සංවර්ධනය ඉලක්ක කර ගත යුතු ය. ජාතික ප්‍රතිපත්ති, පාලකයන්ගේ පෞද්ගලික අවශ්‍යතා හෝ අභිමතාර්ථ හෝ ඉටු කර ගැනීම සඳහා නොව ජාතික අභිවෘද්ධිය උදෙසා විය යුතු ය. එය කුමන ආණ්ඩුවක් බලයට පැමිණිය ද අඛණ්ඩව ඉදිරියට ගලා යන එකක් විය යුතු ය.

අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය, ආර්ථික සංවර්ධනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය, කැළි කසළ විධිමත්ව බැහැර කිරීම පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය ආදිය නිදසුන් ලෙස දැක්විය හැකි ය.

3.6.3 ජාතික ප්‍රතිපත්තියක අවශ්‍යතාව

රටක සංවර්ධන අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් පැවතීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඒවා ජනතා අපේක්ෂා ඉටු කිරීමට මෙන් ම නිශ්චිත අරමුණු කරා ළඟා වීමට ඉවහල් වනු ඇත. පහත දැක්වෙන්නේ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් පැවතීමෙන් අත් වන ප්‍රතිඵල කිහිපයකට නිදසුන් ය.

- රටේ ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධනය ඇති වේ.
- නිශ්චිත අරමුණු සහ ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට ඉවහල් වේ.
- ජනතා අභිලාෂ ඉටු කර ගත හැකි ය.
- අනාගත අභියෝග ජය ගැනීමට උපකාරී වේ.
- ජාතික සමගිය ඇති වේ.
- තිරසර සාමයක් ළඟා කර ගැනීමට හැකි වේ.
- තිරසර සංවර්ධනයක් ඇති කර ගැනීමට ඉවහල් වේ.

3.6.4 ජාතික ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම සඳහා දායක වීම

ජාතික ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම සඳහා දායක වීම අප සියලු දෙනාගේ ම යුතුකම හා වගකීම වේ. ඒ සඳහා සක්‍රීයව දායකත්වය සැපයීම මෙන් ම පෞද්ගලික ලාභ අපේක්ෂාවන්ගෙන් තොරව කටයුතු කිරීම ද වැදගත් ය. ජාතික ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම සඳහා පුරවැසියකු ලෙස දායකත්වය ලබා දිය යුත්තේ කෙසේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් 9 ශ්‍රේණියේ සිසුන් දැක්වූ අදහස් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ජාතික අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීම සඳහා සහාය වීම
- ප්‍රාදේශීය අවශ්‍යතා හඳුනාගෙන ඒ පිළිබඳ අදාළ අංශ දැනුම්වත් කිරීම
- ජාතික ප්‍රතිපත්ති සඳහා සුදුසු යෝජනා සහ වැඩපිළිවෙළ ඉදිරිපත් කිරීම
- ජාතික ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම සඳහා සක්‍රීය දායකත්වය ලබා දීම
- පෞද්ගලික ලාභ අපේක්ෂාවන්ගෙන් තොරව ජාතික ප්‍රතිපත්ති නිර්මාණයට හවුල් වීම
- ජාතික ප්‍රතිපත්තිවලට අනුගතව කටයුතු කිරීම

3.6.5 ජාතික ප්‍රතිපත්තිවලට අනුගතව කටයුතු කිරීම

ජාතික ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම සඳහා සක්‍රීය දායකත්වය ලබා දිය යුතු අතර ම ඒ සඳහා අනුගතව කටයුතු කිරීම ද ඉතා වැදගත් ය. පහත දැක්වෙන්නේ ඒ සඳහා නිදසුන් කිහිපයකි.

- පොදු යහපත අරමුණු කර ගත් පිළිගත් ජාතික ප්‍රතිපත්ති අගය කිරීම
- පිළිගත් ජාතික ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සක්‍රීයව දායකත්වය ලබා දීම
- ජාතික ප්‍රතිපත්තිවලට අනුගතව කටයුතු කරමින් ජාතික සංවර්ධනය සඳහා දායකත්වය සැපයීම

3.6.6 ජාතිය ගොඩනැගීම සඳහා තම දායකත්වය කැපවීමෙන් යුතුව ලබා දීමේ වැදගත්කම

ජාතිය ගොඩනැගීම සඳහා තම දායකත්වය කැපවීමෙන් යුතුව ලබා දීම ඉතා වැදගත් ය. ඊට නිදසුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- සෑම පුරවැසියකු ම ජාතික හැඟීමෙන් යුතුව ජාතිය ගොඩනැගීමට දායකත්වය ලබා දීම
- රට ගොඩනැගීම සඳහා සෑම පුරවැසියකු ම තමන් නියැලෙන රැකියාවට/වෘත්තියට අනුව නොපිරිහෙලා කායික හා මානසික ශ්‍රමය කැප කිරීම
- සෑම පුරවැසියකු ම කුමන කාර්යයක නිරත වුව ද ජාතික සංවර්ධනය අරමුණු කර ගෙන තම කටයුතු සිදු කළ යුතු වීම

ආදරණීය දුවේ, පුතේ ඔබ පාසලේ දී පන්ති කාමරය පිරිසිදු කිරීම, පාසල් වත්ත පිරිසිදු කිරීම හා අලංකාරය සඳහා මල් වැවීම, පැළ සිටුවීම, නියමිත පරිදි කසළ බැහැර කිරීම වැනි විවිධ ක්‍රියාවල යෙදෙනවා ඇති. ඒවා පුංචි, පුංචි දේවල් වගේ පෙනුණත් ඒ සියල්ල ජාතිය ගොඩනැගීම සඳහා දෙනු ලබන ලොකු දායකත්වයක්. පුංචි පුංචි දිය බිඳු එකතු වෙලා මහා ගංගාවක් හැදෙනව වගේ පුංචි අපි එකතු වුණා ම ජාතිය ගොඩනැගීමට මහා මෙහෙවරක් කරන්න පුළුවන්.

3.6.7 පුරවැසියකු වශයෙන් ජාතිය ගොඩනැගීම සඳහා අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රියාමාර්ග

ජාතිය ගොඩනැගීම සඳහා අනුගමනය කරනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග මොනවා දැයි සිතන්න. ජාතියක් ලෙස නැගී සිටීම සඳහා පුරවැසියකු වශයෙන් අපට රට වෙනුවෙන් ඉටු කළ හැකි කාර්ය භාරය අතිමහත් ය. ඒ සඳහා අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- තමාගෙන් ඉටු විය යුතු යුතුකම් නොපිරිහෙලා ඉටු කිරීම
- සමාජයෙන් තමාට ලැබිය යුතු දෙයට වඩා තමාගෙන් සමාජයට ලබා දිය යුතු දායකත්වය පිළිබඳව සැලකිලිමත් වෙමින් කටයුතු කිරීම
- ශ්‍රී ලාංකිකයකු වශයෙන් ජාතික සමගිය හා සාමය ගොඩනැගීම සඳහා කැපවීමෙන් කටයුතු කිරීම
- දැරිය හැකි ජීවන රටාවක් පවත්වාගෙන යාම
- පොදු දේපළ සුරැකීම
- පරිසරය සංරක්ෂණය කිරීම
- ජාතික සංවර්ධනයට දායකත්වය දෙමින් තම පෞද්ගලික සංවර්ධනය ද ඇති කර ගැනීමට කටයුතු කිරීම
- රටේ සංවර්ධනය වෙනුවෙන් උපරිම දායකත්වය ලබා දීම
- පටු ලාභ අපේක්ෂාවන් තොරව කටයුතු කිරීම
- අවංකව හා කැපවීමෙන් යුතුව තම කාර්ය මනාව ඉටු කිරීම
- ජාතික ආරක්ෂාවට තර්ජනයක් හෝ බලපෑමක් වන ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත නොවීම
- හොඳ අධ්‍යාපනයක් ලබා ගෙන තම දැනුම හා ශ්‍රමය රටේ සංවර්ධනය වෙනුවෙන් ලබා දීම
- සොරකම, වංචාව සහ අල්ලස, දූෂණය වැනි අයහපත් ක්‍රියාවලින් වැළකීම

ක්‍රියාකාරකම 3.5

පාසල් ශිෂ්‍යයකු/ශිෂ්‍යාවක වශයෙන් ජාතිය ගොඩ නැගීම සඳහා ඔබට දායක විය හැකි ආකාර ලැයිස්තු ගත කරන්න.

සාරාංශය

- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යනු පාලන ක්‍රමයක් මෙන් ම ජීවන ක්‍රමයක් ද වේ.
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජන සමාජයක පුරවැසියකු සතු අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීම නීතිමය රාමුවක් තුළ සිදු කළ යුතු ය.
- ඡන්ද බලය හා මැතිවරණ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජන සමාජයක පුරවැසියකු සතු වැදගත් අයිතියකි.
- නියෝජන (වක්‍ර) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ දී මැතිවරණ මගින් පාලනය සඳහා සහභාගී වීමට ජනතාවට අවස්ථාව හිමි වේ.
- කිසි දු භේදයකින් තොරව නියමිත සුදුසුකම් සපුරා ඇති සියලු ම පුරවැසියන්ට මැතිවරණවල දී ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීමට ඇති අයිතිය සර්ව ජන ඡන්ද බලයයි.
- තම හාදය සාක්ෂියට අනුව සාධාරණ වූත්, යුක්ති සහගත වූත් ස්ථීර ප්‍රතිපත්ති මත පිහිටා කටයුතු කිරීම ස්ථීරසාර භාවය වේ.
- තමා සමග ස්ථීරසාර භාවය ඇති කර ගැනීමත්, අනුන් සමග ස්ථීරසාර භාවයෙන් කටයුතු කිරීමත් සමාජ ප්‍රගමනයට බෙහෙවින් ඉවහල් වේ.
- ජාතිය ගොඩනැගීම සඳහා සියලු පුරවැසියන් කිසි දු භේදයකින් තොරව කැපවීමෙන් කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- ජාතිය ගොඩනැගීම සඳහා ඵලදායී ජාතික ප්‍රතිපත්ති මත පිහිටා කටයුතු කිරීම ඉතා වැදගත් ය.
- පුරවැසියකු වශයෙන් ජාතිය ගොඩනැගීම සඳහා යුතුකම් ඉටු කිරීම නොපිරිහෙලා සිදු කළ යුතු ය.
- ශ්‍රී ලාංකිකයකු වශයෙන් ජාතික සමගීය හා තිරසර සාමය ගොඩනැගීම සඳහා කැපවීමෙන් ක්‍රියා කළ යුතු ය.